

ARCIDIECÉZNÍ CHARITA PRAHA

Bulletin speciál

Číslo 1
10. ledna 2014

ADOPTUJTE NEMOCNIČNÍ LŮŽKO V UGANDĚ

**AKTUÁLNĚ
z Ugandy**

Od roku 2007 provozuje Arcidiecézní charita Praha v kraji Buikwe v Ugandě Českou nemocnici sv. Karla Lwagy. Od té doby nemocnice ošetřila, léčila a operovala téměř 200 000 pacientů z této chudé oblasti Afriky. Charita nyní přichází s možností podporovat projekt formou sponzorství nemocničního lůžka.

„Češi pomáhají v Ugandě zachraňovat životy. Chceme je vyzvat k další pomoci a nabízíme možnost „sponzoringu“ nemocničního lůžka. Nemocnici pomůže jakákoli částka, ale rozhodli jsme se také přesně vyčíslit náklady na týdenní, měsíční či roční provoz jednotlivých lůžek na odděleních nemocnice. Příspěvatelé dostanou za svůj dar certifikát. Plánujeme také přinést z nemocnice víc příběhů, aby Češi, jejichž dobrota v Ugandě tolik pomáhá, přesně věděli, jak žijí místní lidé a jak dary prospěly v konkrétních případech.“

(Pokračování na str. 2)

STOVKY CHARITNÍCH SLUŽEB A PROJEKTŮ PODPOŘENY DÍKY TŘÍKRÁLOVĚ SBÍRCE 2014

Již počtrnácté vyšly desettisíce koledníků do ulic obcí i měst po celé České republice. Prosí o koledu – dar na pomoc nemocným, handicapovaným, seniorům, matkám s dětmi v tísní a dalším jinak sociálně potřebným skupinám lidí. Těm se výtěžek sbírky dostává nejčastěji prostřednictvím sociálních služeb a projektů, které provozuje Charita,

ale i formou přímé materiální pomoci. Desetina výnosu sbírky je každoročně určena také na humanitární a rozvojovou pomoc do zahraničí.

Děkujeme všem dárcům, kteří letošní sbírku podpořili. Poděkování patří i dobrovolníkům – koledníkům a koordinátorům, bez nichž by se sbírka nemohla uskutečnit.

Váš dar 500 korun zaplatí týdenní hospitalizaci matky v porodnici.

(Dokončení ze str. 1)

řiká k novému projektu Ing. Jaroslav Němec, ředitel Arcidiecézní charity Praha. „Věřím,

že když měla mezi Čechy takový ohlas myšlenka adopcí na dálku, jimiž pomáhali konkrétním ugandským dětem získat vzdělání, o to více je zaujme možnost zajistit jim zdraví a často i přežití.“

Pacienti v Ugandě jsou nejčastěji ohroženi malárií, tuberkulózou, ale i řadou dalších chorob, včetně HIV/AIDS. Navíc životy pacientů, především dětí, často ohrožují banální onemocnění, která jsou s pomocí léků a lékařské péče snadno a rychle léčitelná.

Váš dar 300 korun zabezpečí týdenní náklady na lůžko v dětském oddělení.

JAK SPONZORSTVÍ FUNGUJE?

V programu Sponzorství nemocničního lůžka přispívají dárci pravidelně. Díky tomu bude moci Charita plánovat

další existenci a rozvoj nemocnice. Výše příspěvku není nijak omezena, ale pro lepší orientaci byly vyčísleny konkrétní částky, které odpovídají nákladům na provoz jednotlivých typů lůžek v nemocnici za určitý čas. Například částka 300 Kč umožní týdenní provoz jedné postýlky na dětském oddělení. Není to tedy nijak nákladná záležitost.

Finanční prostředky vybrané touto cestou budou využity na úhradu léků pro pacienty a platy zaměstnanců. Tyto položky tvoří zhruba 60 % celkových nákladů nemocnice a jsou závislé na podpoře z Česka.

Dar je možné poukázat na dárcovský účet 749011/0100 pod variabilními symboly 208 05 – 208 09 podle vybraného typu lůžka.

Více informací najdete na www.nemocniceuganda.cz nebo v kontaktní kanceláři Centra zahraniční spolupráce (Londýnská 44, Praha 2, tel.: 224 246 519).

Lůžková oddělení	Celkový počet lůžek	Týdenní náklady	Měsíční náklady	Roční náklady	Variabilní symbol
Dětské	24	300 Kč	1 300 Kč	15 600 Kč	208 05
Porodnické	16	500 Kč	2 200 Kč	26 000 Kč	208 06
Všeobecné	21	850 Kč	3 700 Kč	44 200 Kč	208 07
Chirurgické	5	1 100 Kč	4 800 Kč	57 200 Kč	208 08
JIP	1	7 600 Kč	32 900 Kč	395 200 Kč	208 09

Milí přátelé,

lednové vydání Bulletinu je speciální nejen tím, že otevírá další ročník našeho charitního zpravodaje, v němž vás budeme celý rok informovat o aktuálním dění v Arcidiecézní charitě Praha. Je speciální především svou tištěnou formou (Bulletin

vychází také elektronicky, a to každý měsíc). Dvakrát ročně dostávají naši pravidelní dárci tištěný Bulletin do svých poštovních schránek jako poděkování za jejich podporu charitnímu dílu.

Věřím, že váš Bulletin zaujme. Připravili jsme pro vás nejen souhrn aktualit, ale také rozhovory se zajímavými osobnostmi. Představujeme také nový program Sponzorství ne-

mocničního lůžka, který otevírá další možnost, jak jednoduše a účinně podpořit charitní dílo, tentokrát v ugandském kraji Bulkuwe, kde již děti nemusejí umírat na banální nemoci. A to díky České nemocnici sv. Karla Lwanga a díky vaší pomoci.

**PŘEJI VÁM KRÁSNÝ
A ÚSPĚŠNÝ NOVÝ ROK**

Ing. Jaroslav Němec, ředitel
Arcidiecézní charity Praha

VE ZKRATCE

MOZAIKA UDÁLOSTÍ ZE ŽIVOTA CHARITY V PRAŽSKÉ ARCIDIECÉZI

STAVOVSKÉ DIVADLO HOSTILO TŘÍKRÁLOVÝ BENEFIČNÍ KONCERT

U poslechu skladeb Johana Sebastiana Bacha, Josefa Suka či Henryho Purcella se sešli přátelé Arcidiecézní charity Praha, významné osobnosti církevního a společenského života, pracovníci i dobrovolníci. Výtežek koncertu podpoří Azylové domy pro matky s dětmi v pražské arcidiecézi a sociálně slabé rodiny v Bělorusku.

V PRAŽSKÉ ARCIDIECÉZI DOKONČENA POVODŇOVÁ POMOC

Od června do konce prosince loňského roku probíhala v pražské arcidiecézi nepřetržitě

tě pomoc domácnostem, které byly postiženy červnovými povodněmi. Více než 400 domácností dostalo finanční pomoc získanou z veřejné sbírky organizované Charitou ČR a také z daru německé Charity. V novém roce pokračuje rekonstrukce objektů Charity, které byly povodní poškozeny, mezi nimi charitní Penzion u sv. Kryštofa v Praze-Záběhlicích.

Foto: Lubomír Kotek

NĚMECKÁ CHARITA POMÁHÁ ZLEPŠOVAT PŘIPRAVENOST NA POVODŇNÉ A DALŠÍ MIMORÁDNÉ UDÁLOSTI

Německá Charita finančně podpořila projekt „Zvyšování kapacit zaměstnanců osmi

diecézních Charit a národní Charity v České republice v roce 2013–2014“. Pracovníci jednotlivých Charit získají možnost posílit své schopnosti a kapacity při mimořádných a krizových událostech.

PŘÍBĚHY, KTERÉ SVĚT NEVIDÍ

Česká televize vysílá dokumentární cyklus o práci Charity ČR a dalších církevních organizací nazvaný Příběhy, které svět nevidí. Celkem patnáct půlhodinových pořadů mapuje životní příběhy klientů charitních služeb a lidí, kteří o ně pečují. Jednotlivé díly můžete zhlédnout vždy v neděli odpoledne na ČT2 nebo v archivu na webu www.ceskatelevize.cz. V díle Na půl cesty se představila Arcidiecézní charita Praha se svou službou na pomoc mladým lidem opouštějícím dětský domov či výchovný ústav. □

NA POMOC LIDEM BEZ DOMOVA V ZIMĚ SE SPOJILI pomáhající organizace, pražský magistrát i sponzoři

Během zimních měsíců věnuje Charita zvýšené úsilí pomoci lidem bez domova.

O jakou konkrétní pomoc jde, informuje Mgr. STANISLAV FIALA, ředitel Azylového domu sv. Terezie pro lidi bez přístřeší.

„Od poloviny listopadu je otevřeno Středisko pomoci Vac-
kov – noclehárna pro lidi bez přístřeší s 90 lůžky, která v zimních měsících doplňuje kapacitu stálých nocleháren pro lidi

Noclehárna s 90 lůžky doplňuje v zimních měsících kapacitu stálých nocleháren pro lidi bez domova v Praze.

bez domova v Praze. Středisko sloužilo poprvé v loňském roce, kdy jednoznačně prokázalo svoji potřebnost. Loni jej pravidelně využívalo přibližně 300 osob a celkový počet zajištěných noclehů dosáhl 6 000. I během letošní zimy je kapacita noclehárny využívána denně na sto procent.

O provoz noclehárny se stejně jako loni starají pracovníci Arcidiecézní charity Praha, Armády spásy a Naděje. My jsme pro tento účel vyčlenili dva pracovníky z našeho Azylového domu sv. Terezie. Provoz Střediska financuje opět firma Jablotron Alarms. Letos se k ní nově přidal

i Magistrát hlavního města Prahy.

Pražský magistrát poskytuje lidem bez domova i další pomoc. Od 1. prosince se rozběhl dlouho připravovaný systém opatření s cílem co nejvíce minimalizovat dopad zimního počasí na lidi bez domova. Terénní pracovníci vyhledávají bezdomovce zejména v dopravních prostředcích a následně je směřují k tomu, aby využívali denních center. Denní centra a ostatní střediska rozšiřují po dobu trvání projektu své služby a kapacity.

Do pomoci lidem bez domova je kromě neziskových organizací zapojena i policie, Dopravní podnik hl. města Prahy a zdravotnická zařízení. Za naši Charitu se projektu účastní Azylový dům sv. Terezie, který rozšířil provozní hodiny svého

nízkoprahového denního centra na 12 hodin denně po celou dobu trvání projektu. Pro klienty je otevřeno každý den od 7.30 do 17.30 hodin a je jim k dispozici strava, teplý nápoj, možnost osobní hygieny, šatník a především zázemí v teple.

V rámci opatření Magistrátu hl. m. Prahy bude charitní Azylový dům sv. Terezie otevřen každý den od 7.30 do 17.30 hodin.

Toto mimořádné opatření končí posledního března 2014, ale všichni zúčastnění ho chápou jako první krok k naplnění „Konceptce řešení problematiky bezdomovectví“, kterou magistrát přijal jako závazný materiál pro řešení tohoto sociálního problému. □

OCENĚNÁ ZDENKA PĚTNÍKOVÁ: Cena Charity je velkým vyznamenáním pro celý tým roudnické Charity

Devět charitních pracovníků a dobrovolníků z celé České republiky obdrželo v roce 2013 Cenu Charity za mimořádný přínos charitnímu dílu. Mezi oceněnými je také Ing. ZDENKA PĚTNÍKOVÁ, ředitelka Farní charity Roudnice nad Labem. Během dvanácti let dokázala rozvinout činnost Farní charity a učinit ji významným místem charitní pomoci v celém regionu. Svoji akceschopnost osvědčil tým paní Pětníkové také v rámci letošní povodňové pomoci.

☐ Komu vaše farní charita pomáhá?

Snažíme se pomoci každému, kdo o pomoc požádá. Samozřejmě ale naše možnosti jsou omezené. Pokud nezajišťujeme službu, kterou dotyčný potřebuje, pomůžeme mu najít žádanou službu jinde. Farní charita Roudnice nad Labem provozuje azylový dům pro ženy a matky s dětmi, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, pečovatelskou službu a doplňkové služby – psychologickou poradnu, videotrénink interakcí a charitní šatník. V rámci těchto služeb se staráme o seniory a invalidní důchodce, romské děti a mládež, sociálně slabé rodiny a ma-

minky s dětmi, které se ocitly bez domova.

☐ Během letošních povodní se vám a vašemu týmu podařilo zorganizovat rozsáhlou pomoc rodinám. Jak probíhala a s kolika domácnostmi jsme byli v osobním kontaktu?

Letošní červnové povodně zasáhly obce na Roudnicku a Mělnicku. Farní charita se zapojila do pomoci postiženým obcím. Spolupracovali jsme s krizovým štábem města Roudnice nad Labem, s Arcidiecézní charitou Praha, Charitou ČR, byli jsme v kontaktu se starosty postižených obcí. V rámci farní Charity jsme uskutečnili sbírku čistících a úklidových prostředků. Přerozdělovali jsme humanitární

pomoc ze skladu Arcidiecézní charity Praha povodňovým domácnostem. Naši zaměstnanci a dobrovolníci se podíleli na úklidu po povodni. Prováděli jsme sociální šetření v domácnostech, půjčovali vysoušeče, navrhovali finanční odškodnění. Pomáhali jsme celkem ve 12 obcích, 144 domácnostech.

☐ Jak jste toto pracovní velmi náročné období prožívala?

Bylo to opravdu náročné období. Viděli jsme na vlastní oči spoušť, kterou voda napáchala, byli jsme v bezprostředním kontaktu s lidmi, jejichž domácnosti poškodila povodeň, a to nás všechny velmi zasáhlo. Měli jsme snahu aspoň trošku jim pomoci

Foto: L. Kotek

v této těžké situaci – formou odklízecích prací, materiální pomoci, psychické podpory, finančního odškodnění. Měla jsem radost z ochoty a obrovského nasazení našich pracovníků při povodních. Pomáhali nejenom v pracovní době, ale i ve svém volnu, nic pro ně nebylo překážkou. Mohli jsme se vzájemně více poznat, nejenom po pracovní stránce.

Byla jsem mile překvapena, že se našli lidé, kteří přestože byli zasaženi povodní, dokázali myslet na druhé a odmítli materiální pomoc s tím, ať ji dáme raději sousedovi, že ten je na tom hůře.

□ Jak dlouho v Charitě pracujete a na co nejraději vzpomínáte?

V Charitě jsem začala pracovat v dubnu 2001, takže už zde působím déle jak 12 let. Ráda vzpomínám na některé bývalé pracovnice Charity, od kterých jsem měla možnost se učit a kterých si moc vážím, – PhDr. Irena Lesová, Ing. Jitka Kirschnerová, Marie Chmelíková. A touto cestou bych jim chtěla poděkovat za to, že jsem s nimi mohla spolupracovat a že se dělily se mnou o své bohaté zkušenosti a moudrosti.

□ Co považujete za největší úspěch?

Nedokážu říci, co považuji za největší úspěch. Ale určitě je úspěch to, že Charita v Roudnici působí již víc jak 17 let a že se mi podařilo navázat na práci mých předchůdkyň ředitelky – zachovat

služby, které zavedly, a rozjet novou službu – sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.

Úspěchem je to, že jsme mohli pomoci spoustě klientů. Když se nám i po letech ozývá maminka s dítětem, která pobývala v našem azylovém domě a které jsme pomohli navrátit se do běžného života, – je to radost.

Úspěch vidím v tom, že mám kolem sebe tým nadšených lidí, kteří svou práci dělají nejenom s láskou, ale i odborně na výši, a vím, že se na ně můžu spolehnout.

□ V čem je podle vás Charita jako organizace výjimečná?

Výjimečnost Charity spočívá v tom, že pomáhá lidem, kteří žijí na okraji společnosti, lidem, které společnost moc nepřijímá – bezdomovce, romské děti, romské rodiny, seniory, osoby se zdravotním postižením. Charita mnohdy představuje poslední útočiště, kam se lidé obrací s prosbou o pomoc.

□ Co pro vás znamená ocenění Cenou Charity?

Cena Charity byla pro mě velkým překvapením. Vnímám ji jako velké vyznamenání a ocenění nejenom mé práce, ale práce celého týmu roudnické Charity.

←
Svoji akceschopnost osvědčil tým paní ředitelky Pětníkové také v rámci letošní povodňové pomoci. Foto: Lubomír Kotek

MOZAIKA UDÁLOSTÍ ZE ZAHRA NIČNÍCH MISÍ

ŠESTILETÉ ÚSILÍ PŘINESLO VĚTŠÍ SOBĚSTAČNOST A LEPŠÍ KVALITU ŽIVOTA

Šestým rokem probíhá v zaostalé zemědělské oblasti Tarikere ve státě Karnátaka projekt celkového rozvoje vesnických komunit. Zaměřuje se zejména na sociálně znevýhodněné skupiny, jako jsou tělesně či duševně postižení, chudí, negramotní a ženy. K dosavadním výsledkům projektu patří zformování 93 svépomocných skupin, samostatná výdělečná činnost, které se věnuje 215 rodin, úspěšná kandidatura 13 žen v místních samosprávách, zlepšení školní docházky dětí, veřejné osvětlení, kanalizace a zdroj pitné vody ve 22 vesnicích a mnoho dalšího.

CHARITA POMÁHÁ OBĚTEM TAJFUNU HAIYAN NA FILIPÍNÁCH

Tajfun Haiyan zasáhl v listopadu loňského roku střední část Filipín a zanechal za sebou ničivou zkázu. Charita Česká republika okamžitě vyslala na místo humanitárního pracovníka, aby zjistila, jak nejlépe může pomoci a jakým způsobem bude koordinovat svou práci s ostatními národními Charitami. V prvních dnech zahrnovala pomoc distribuci potravin, léků, vody a zajištění přístřešků.

Charita Česká republika vhlásila finanční sbírku, která během dvou týdnů shromáždila téměř pět milionů korun. Dárci mohou i nadále podpořit obnovu Filipín zasláním dárcovské SMS ve tvaru DMS CHARITA SVET na číslo 87 777 nebo zasláním daru na účet číslo 55660022/0800 u České spořitelny, variabilní symbol 133.

lišť podporuje Arcidiecézní charita Praha v programu Adopce na dálku*, v uplynulých letech podpořila Charita také přístavbu internátu Karmelitánského učiliště.

CHARITA ROZŠÍŘILA PORODNICI V ČESKÉ NEMOCNICI V UGANDĚ

Po nedávné přístavbě dětského lůžkového oddělení se rozšíření porodnice čekala také porodnice. Česká nemocnice sv. Karla Lwagy se od počátku svého založení v roce 2007 zaměřuje především na péči o matku a dítě. Nové porodnické oddělení má nyní k dispozici 25 lůžek, tedy o 9 lůžek více než doposud. Bude tak schopné nabídnout pomoc většímu počtu maminek a novorozenců.

OCENĚNÍ PRO KARMELITÁNSKÉ UČILIŠTĚ V BÍDARU

Karmelitánské učiliště v indickém Bídaru získalo ocenění od Národního institutu otevřeného vzdělávání (The National Institute of Open Schooling) zřízeného indickým Ministerstvem rozvoje lidských zdrojů. Studentky učí-

ROTARY KLUB AUSTRALIE PODPOŘIL ČESKOU NEMOCNICI V UGANDĚ

Rotary Klub z Austrálie vyhodnotil Českou nemocnici sv. Karla Lwagy jako jednu z nejlepších v Ugandě a rozhodl se dát jí největší podíl z vybavení, jež každoročně tato organizace poskytuje. Získali jsme 5 monitorů vitálních funkcí, 2 kyslíkové koncentrátory a 2 pulsometry.

DOBŘÁ ŠKOLA JE ŠKOLA BEZ NÁSILÍ

„Zavřete oči a popište mi vaše nejzásadnější vzpomínky ze základní školy,“ začíná dvoudenní školení pro učitele a ředitele pěti základních škol zapojených do nového projektu Arcidiecézní charity Praha jménem Schools for CHANGE (Školy pro změnu). Školení je zaměřené na problematiku pozitivní disciplíny a nenásilné výchovy žáků. Drsné tělesné tresty jsou totiž v ugandských školách každodenní realitou.

Jaké jsou tedy nejzásadnější vzpomínky zmíněných učitelů? „Můj třídní mě často mlátil, když jsem se opozdil na vyučování. Dodnes si vybavuji, že mi jednou vyrazil tři zuby,“ říká ředitel Základní školy St. Anthony’s Nyenga. „Já zase dostala holí před celou třídou, když jsem jednou hodně zlobila a nedávala pozor. Bylo také běžné, že nám učitelka pokaždé dala pohlavek v případě, že jsme špatně odpověděly na dotaz.“

TĚLESNÉ TRESTY PODNEČUJÍ ODPOR KE ŠKOLE

Zkušeností učitelů z doby před přibližně dvaceti třiceti lety ovšem nejsou ani dnes ničím výjimečným. Během školení všichni přítomní ostý-

chavě přiznali, že tyto kdysi na vlastní kůži zažité, ponižující a bolestivé praktiky sami dodnes používají při řešení problémů s neposlušnými žáky. Na ugandských školách je naprosto běžné, že jsou žáci veřejně bití holí, musí několik hodin stát na sluníčku či jsou nuceni vykonávat nepřiměřeně těžké úkoly, ku příkladu okopávání školní zahrady, čištění latrín anebo nošení velkého množství vody. Přitom jak učitelé, tak studenti i rodiče vědí či tuší, že tyto praktiky jsou zcestné a nenesou očekávané výsledky. Místo toho, aby se žáci zlepšili, se v nich pomalu, ale jistě vychovává odpor ke škole a potažmo ke vzdělávání, což vede ke zvýšenému záškoláctví. V současnosti 53 % chlapců a 58 % ugandských

dívek nedokončí poslední třídu základní školy. Faktorů je mnoho. Patří mezi ně chudoba, nezájem rodiny o vzdělávání, dětská práce, ale právě i zmíněné školní násilí.

NULOVÁ TOLERANCE VŮČI NÁSILÍ

Postoj státu a neziskových organizací zabývajících se právy dětí v Ugandě je radikální: jediným řešením je nulová tolerance vůči tělesným trestům a podobným ponižujícím „výchovným“ praktikám. Výzkumy totiž ukazují, že člověk, který se od dětství naučí řešit konflikty násilným způsobem, bude jako dospělý systematicky využívat podobný vzorec chování. Jinými slovy násilí plodí pouze strach a další násilí. Ve zdejších školách může dojít až k extrémům: v září 2013 otřásla ugandskou veřejností zpráva o žákovi, jenž následkem výprasku od učitele dostal vnitřní krvácení a ve škole zemřel.

UČITELKA POUŽÍVALA HŮL, DÍKY ŠKOLENÍ MÁ OCHOTU KE ZMĚNĚ

Během školení pro učitele z pěti škol zapojených do projektu Schools for CHANGE se tedy rozebíralo, jaká je dobrá škola. „Dobrá škola,“ říká učitelka ze Základní školy Saabawali Buikwe na úplném konci školení, „je především bezpečná. Nehroží v ní fyzický trest, žáci nejsou neustále pod výstrahou.“ Stejná učitelka však na začátku tréninku s přesvědčením kázala o nezbýtnosti mít v každé třídě po

ruce hůl – údajně pouze aby děti „nezvlčely“ a uvědomily si, kdo má ve třídě autoritu. Na konci intenzivního dvoudenního školení i ona přiznává, že je potřeba jít s dobou a změnit tento přístup. „Domnívám se, že je problém hlavně v nás, učitelích a rodičích. Nedáváme dostatečný prostor dětem, aby se chovaly jako děti. Chceme mít z nich poslušné

roboty, jenže tím vlastně bráníme rozvoji osobnosti,“ uzavírá debatu ředitel Základní školy St. Mary's Malongwe.

PĚT ŠKOL PODSTOUPÍ KOMPLEXNÍ REFORMU

Záměrem školení bylo nejenom změnit myšlení pouze zúčastněných učitelů z pěti škol. V tom, aby podobná změna proběhla i v hlavách ostatních

jejich kolegů, jim pomůže metodická příručka „Příručka dobré školy“, kterou školy zapojené do projektu Schools for CHANGE budou používat po dobu celého jeho trvání. Následující dva roky jim Charita Praha bude poskytovat neustálou podporu v zavedení potřebných reforem v přístupu k žákům, ve vyučování, ve výchově a v komunikaci se žáky i rodiči. □

Foto: MF DNES

VYSTRÍDAT BY SE TAM MĚLA CELÁ REPUBLIKA

Novinář MILAN VODIČKA navštívil misi Arcidiecézní charity Praha (ADCHP) v Ugandě a poznal nejen tamní práci charity, ale i místní komunitu.

□ Jaké to bylo, jaké dojmy z lidí a prostředí jste si přivezl?

Všude v Africe mám stejný základní vjem: ti lidé jsou jako my, mají stejné starosti a přání jako my, jen je mají o pět pater skromnější. A přesto jsou veselejší, přátelštější a otevřenější. Rozdíl popíšu asi takhle – když jsem v noci přistál v Ugandě a vylezl z letiště, ukázalo se, že člověk, který mě měl vyzvednout, se chvíli opozdil. Jeden z taxikářů, kteří se mačkali před východem, mi hned nabízel odvoz. Odmítl jsem s tím, že pro mě měl někdo přijet, a zatím tady není. On mi nabídl mobil, ať mu zavolám, kde je. Dovedete si představit, že tohle udělá náš taxikář?

□ Proč jste na své cestě chtěl zhlédnout právě projekty ADCHP?

Na dálku je sleduju už přes deset let. Pamatuji se, jak Arcidiecézní charita Praha začínala s adopcí na dálku v Ugandě. Dokonce si přesně pamatuju, kdy jsem to zjistil – bylo to před Velikonocemi 2001. Tehdy byly takové věci novinkou a mne to obrovsky zaujalo. Napadlo mě, že z místa napíšu reportáž, jak může člověk z vyspělého světa za relativně malý obnos svým způsobem změnit život dítěte v Africe. Hned jsme se předběžně domluvili na cestě, ale nakonec z ní – nikoliv vinou Charity – sešlo. Ale od té doby jsme byli v kontaktu a já jsem sledoval,

jak se adoptce rozrůstají o školu a nemocnici. To jsou věci, které mají podle mě opravdu smysl.

□ Čím vás práce Charity v Ugandě vlastně zaujala?

Profesionalitou. Co jsem viděl, byly projekty, které mají smysl. O rozvojovou pomoc se zajímám řadu let, a když něco sleduju deset let, občas taky zahlédnu různé kotrmelce, změněné koncepce a programy, velkolepé, opuštěné a pak zase najednou oprašované plány. Je to zřejmě podle toho, jak se mění priority, a někdy záleží na tom, kolik je peněz. Ale ugandská mise mi rozhodně přijde jiná. Tady

je jednoznačně zřejmé, že výkonnostní křivka jde pořád nahoru. Už jsem v Africe něco viděl a zažil, takže jsem očekával klasickou africkou nemocnici a africkou školu. Ale tohle bylo mnohem lepší. Úplně jiná úroveň. Přiznám se, že jsem to nečekal. V nemocnici mě třeba překvapilo, že personál je pouze ugandský. Je tam český ředitel a slovenská sestra Laura, ale jinak jsou lékaři, sestry a personál Ugandané. Jsem laik, ale přišlo mi to vše absolutně profesionální. Klidně by mohli působit u nás. Ostatně někteří doktoři studovali v cizině, vrchní sestra pracovala řadu let v Americe. Když jsem nemocnici porovnal s okresním městem, v němž stojím, přišlo mi to, jako by ji tam vysadila kosmická loď z jiného času. Ale aby to nevypadalo, že je Uganda velmi zaostalá: ostatní města, která jsem viděl, mi na Afriku přišla hodně moderní.

□ Do nemocnice v Ugandě jste nejel jen okukovat, ale zároveň, a zejména jako dobrovolník, vykonávat konkrétní práci po boku zdravotníků. Co jste dělal?

Co vás zasáhlo, čím je to prostředí jiné nebo stejné v porovnání s našimi podmínkami?

Kus dne jsem vždycky pracoval v nemocnici a pak pár hodin učil ve škole. V nemocnici jsem dělal všechno možné, ale asi si umíte představit, že mě k ničemu opravdovému nepustili, protože nemám žádnou kvalifikaci. Na to si dávali velký pozor. Byl jsem třeba na operačním sále, ale samozřejmě jedině, co jsem mohl, bylo po operaci pomáhat s přesunem pacientky na pojezdné lůžko. Jinak jsem chodil s lékaři na vizity, dělal zdravotní sestru na oddělení HIV pozitivních, vyvolával jsem maminky, které po porodu přišly na kontrolu, vážil miminka, absolvoval jsem s personálem školení a byl na výjezdu v jedné vesnici, kde lékařský tým dělal místním vyšetření na HIV, tuberkulózu, cukrovku a podobně. Vždycky jsem dělal takové ty pomocné práce – přines, vyhod, podrž, zavolej.

□ A co jste dělal ve škole?

Ve škole jsem učil šestáky a sedmáky. Tělocvik a zeměpis. Bylo to docela neuvěřitelné. Úplně mě ohromilo, že hovoří anglicky, přestože když do školy nastupují, umí asi tak stejně jako naši prvňáci, tedy pár slov. A tady se to zkrátka nějak naučí. Normálně jsme spolu mluvili, děti mi úplně rozuměly, když jsem jim vysvětloval třeba pravidla vybíjené. Byl jsem se podívat na hodinu angličtiny, kde se probírala složitá gramatika, jakou jsme měli na konci gymnázia. A zážitek byl, když jsem byl při diskusní hodině, které pravidelně mají, aby se žáci naučili hovořit, veřejně vystupovat a argumentovat. Pamatuji si, že téma bylo, zda je život na vesnici lepší či horší než život ve městě. Debata byla kultivovaná – a hlavně, ty děti ji vedly v angličtině. Těžko si předstávím něco takového v naší sedmé třídě. Jinak je jasné, že těm dětem schází rozhled těch našich, protože nemají informace, protože nemají počítače a internet a jen část má doma televizi. Ale Českou republiku znaly.

□ Během doby, kdy jste byl v Ugandě, vyvrcholily v Charitě přípravy na program Sponzorství nemocničního lůžka. Potom co jste viděl a zažil, jak nemocnice funguje a pomáhá – doporučili byste dárčům projekt podpořit?

Rozhodně, s klidným svědomím. Nemocnice je na úrovni, efektivně řízená a podává dobrý výkon. Kromě toho dárce vynaloží peníze na zcela konkrétní věc.

❑ Zůstaly vám v paměti nebo v srdci nějaké setkání či příběh konkrétního pacienta, s nímž jste se setkal?

Zasáhly mě některé situace. Třeba když jsme byli na výjezdu, ordinaci jsme měli rozloženou pod velkým mangovníkem na návsí a já jsem sledoval, jak se zbarvuje tester na HIV, když na něj sestra kápala právě nabranou krev. Několik lidí se dozvědělo, že jsou pozitivní. Vrchní sestra, celá v bílém jako v anglickém filmu, si je brala postupně stranou, aby jim řekla, co a jak. Celou dobu měla takový uklidňující laskavý úsměv, jako by o nic nešlo. A naopak na tvářích těch lidí bylo vidět, jak jsou z nálezu ohromeni.

Samozřejmě bylo skvělé, když jsem byl u vizity na dětském oddělení, kde si se mnou hrálo dítě, které tam před třemi dny leželo v bezvědomí a těžkých horečkách, protože mělo záchvat malárie. A najednou bylo v pořádku.

❑ Ani při této práci jste nepřestal být novinář... Co jste si v tomto ohledu přivezl?

Ideální by bylo, kdyby se tam jako já vystřídala celá republika. Hlavní je, že si člověk uvědomí, že jsou to lidé jako my. Protože jsme v rozvinutém světě a v 21. století, máme pořád takový pocit, že třeba Afričané berou nemoci jinak než my – asi jako naši předkové před sto lety. Že je berou tak, jak přicházejí, jako součást života, že je to tak

nebolí, protože jsou „přírodnější“, že smrt berou lehčeji a podobně. Pět, deset procent z toho bude možná pravda, ale jinak tam člověk přijde na to, že jsou stejní jako my. Bolí je to stejně jako nás, smrt je neštěstí a zármutek stejně jako u nás. Mluvil jsem se šestnáctiletou dívkou, která měla jít na operaci slepého střeva. Kdybyste viděl, jak se bála.

❑ Jak podle vás česká média reflektují tzv. „třetí svět“ a jeho problémy a potřeby?

Nijak. To trochu přeháním, ale celkově je to velmi špatné. Docela dobře to dokumentuje drsný konec mého pokusu odjet v roce 2001 do Ugandy. Když jsem to řekl tehdejšímu šéfredaktorovi, pozval si mě druhý den na kobereček a řekl mi větu, kterou si budu pama-

tovat navždy: „Afrika je mimo civilizační okruh našich čtenářů.“ Občas zaznamenám nějaké dobré reportáže, ale to jsou výjimky: když už se objeví zpráva z Afriky, jen utvrzují v českém publiku názor, že Afrika je světadíl, nad nímž je nejlépe zavřít poklop, a že Afričané si nás jaksi nezaslouží, protože jsou to lenoši, které jakákoliv pomoc rozmazluje a vlastně jim dělá medvědí službu. Už vím, že až si přečtu internetové ohlasy na články, které o svém pobytu v Ugandě napíšu, bude to husté. Jisté je, že když se podívám na ohlasy pod podobnými články v anglosaských nebo německých médiích, takové věci a v takové míře tam zkrátka nenajdu.

*Rozhovor vyšel
v Katolickém týdeníku
č. 47 ze dne 19. listopadu 2013.*

TISÍCE KILOMETRŮ DĚLÍ DÁRCE A OBDAROVANÉ V PROGRAMU ADOPCE NA DÁLKU®

DAVID KAWUUKI

Do programu Adopce na dálku® Arcidiecézní charity Praha byl registrován v prvním ročníku na střední škole. Ačkoli jeho matka pracovala velmi tvrdě, aby mohl chodit do školy, a ještě se postarala

o celou rodinu, nestačilo to. „Pamatuji si to, jako by to bylo včera. Zavolali skupinku dětí, já byl mezi nimi, a vyfotili nás. V tu chvíli jsme ještě neměli moc tušení, co se bude dít. O několik týdnů později jsme vyplnili registrační formuláře. Od tohoto momentu jsme byli podporováni,“ vzpomíná David. Díky dobrým výsledkům dokončil střední školu a poté šel studovat na univerzitu. „Rád bych poděkoval za všechnu podporu a pomoc. Kdyby toho nebylo, ani ve snu by mne nenapadlo, že bych někdy dokončil bakalářské studium.“

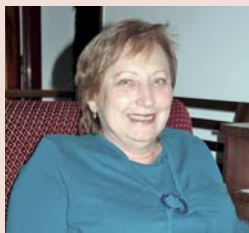
RACHAEL NAMUSAKA

V době registrace do Adopce na dálku® studovala Rachael prvním rokem na střední škole. Vlastní otec se o ni nestaral. Matka byla nemocná a později nemoci podlehla. Rachael odešla žít k babičce.

„Byly to těžké časy. Ztrácela jsem už dokonce naději, že budu moci chodit do školy,“ ohlíží se Rachael. „Pak jsem díky penězům z Česka dokončila střední školu i univerzitu,“ říká Rachael. A to je v Ugandě vzácný jev – naděje vystudovat na univerzitě je malá. „Nyní je ze mne plně samostatná a nezávislá žena na pomoci jiných. Mohu si pořídit věci, které bych jinak nemohla. Platit nájem domku a také samozřejmě dále podporovat svou rodinu. Moc a moc děkuji všem, nikdy na to nezapomenu,“ loučí se Rachael.

MILENA BORSKÁ

V roce 2004 jsem se náhodně seznámila s Arcidiecézní charitou Praha. Našla jsem si na webových stránkách seznam dětí, které potřebují pomoci. Nejen poskytnout krátkodobou finanční pomoc,

ale dopomoci jim ke vzdělání, ke startu do samostatného, nezávislého života. Zaujal mne tehdy patnáctiletý David. S radostí jsem pomocí dopisů poznávala jeho zemi, ale i Davida samotného jako milého, inteligentního chlapce. Obdivovala jsem jeho cílevědomost, kterou projevoval již v tomto relativně mladém věku, a podporovala jsem jeho snahu o dokončení vzdělání. Jsem ráda, že jsem vstoupila do tohoto projektu, protože zvýšením vzdělanosti a poznáváním lidí navzájem roste i tolerance a pochopení.

LUDMILA LORENCOVÁ

Abych v tom nebyla sama, seznámila jsem s návrhem adopce naše společenství mládeže. Jednou za měsíc se konala při mši svaté sbírka. Těšili jsme se na dopis od Rachael, její novou fotku či

vysvědčení, modlili jsme se za ni. Vždy se našel někdo, kdo ho přeložil. Dopis se na konci mše svaté přečetl. Psala jsem jí, když jsem se vdávala, a silně pro mě bylo, když mi poté přála šťastné manželství a ujišťovala mě o modlitbě.

Chci k tomu vést i své tři děti, aby se už od mala dokázaly dělit s potřebnými. I když se tu na zemi s Rachael asi nepotkáme, věřím, že se setkáme u Pána Boha a tam si budeme mít mnoho co povědět.

PANÍ MARIE

Když jsem dostala od Moniky dopis se zprávou, že dokončila školu, měla jsem ohromnou radost. Děkovala jsem Bohu, že jsem jí mohla společně s mojí sestrou Aničkou pomoci. Dopisy od Moniky nám četli synové, kteří umí anglicky. Myslím, že Adopce ovlivnila i naše vnučata. Jedna z našich vnuček, také Monika, se rovněž rozhodla adoptovat dítě na dálku.

Před Monikou z Ugandy jsme podporovali pět let Raula z Indie. Chlapec byl sirotek a školu bohužel nedokončil, našel si už během studií práci. Jsem ale přesvědčená, že každý rok studia měl pro něj význam.

Určitě bych každému doporučila, aby se do programu zapojil, pokud je to v jeho možnostech. Je to velmi obohacující zkušenost. Člověk nežije jen pro peníze. Adopce na dálku přináší člověku radost, že může někomu pomoci.

MONIKA NAMWINI

Monika žila se svými sourozenci u babičky. „Maminka mi zemřela a tatínek se o nás nestaral,“ říká Monika. Do Adopce na dálku® se dostala jako jedenáctiletá v roce 2003. Chodila tehdy do páté třídy. „Díky podpoře jsem dokončila základní i střední školu. Poté jsem absolvovala kurz a získala certifikát jako laboratorní technička,“ říká Monika.

Nyní Monika pracuje v diagnostické laboratoři v Lugazi. „Díky práci mám pravidelný plat a mohu podporovat babičku. A taky mladšího bratra ve studiích. Jsem za vše tak moc vděčná, že je pro mě těžké vyjádřit všechno svůj vděk. Jsem si jistá, že bych bez podpory nebyla tam, kde jsem,“ říká šťastně Monika.

20
let

Adopce na dálku®
1993-2013

Již od roku 1993 podporujeme nejchudší děti ve vzdělávání. Šanci na lepší budoucnost dostalo více než 30 tisíc školáků. Další na vaši podporu čekají.

ADOPCE NA DÁLKU®, adopce@praha.charita.cz, tel.: 224 246 519

ŠACHOVÁ HELLEN uspěla v turnaji V LUSACE

V zářijovém Bulletinu jsme vás informovali o třináctileté Hellen Chanda ze Zambie a o jejím neobyčejném šachovém talentu. Uběhl půl rok a Hellen se splnil jeden z jejích snů. Zúčastnila se národního šachového turnaje v hlavním městě Lusace. Dosáhla vynikajícího umístění, obsadila druhé místo. „Je nutné podotknout, že všichni hráči a hráčky turnaje pocházejí ze státních nebo soukromých škol v hlavním městě Lusace, kde jsou

také členy šachových kroužků. Jenom Hellen reprezentovala 200 km vzdálenou základní školu Rufunsa Basic, kde takový kroužek organizován není,“ říká Aleš Vacek, koordinátor zambijského programu Adopce na dálku®, do něhož je Hellen zařazena. „Proto Hellen během turnaje oslovila místní nezávislá televizní stanice MUVI TV se žádostí o rozhovor. Hellen zde vyzvala své vrstevnice, aby se nebály do hry zapojit. Její talent neunikl ani představitelům místní šachové asociace,“ uzavírá Aleš Vacek. Hellen nyní čekají další turnaje na národní úrovni. O výsledcích vás budeme informovat. □

**AKTUÁLNĚ
ze Zambie**

LUKÁŠ CURYLO: ROK V ČELE CHARITY ČESKÁ REPUBLIKA

NEJVĚTŠÍ RADOST MI ČINÍ, KDYŽ MÁ MANAŽERSKÁ PRÁCE PŘINÁŠÍ UŽITEK A OPORU TĚM, KTEŘÍ SLOUŽÍ V PRVNÍ LINII

Čtenářům Bulletinu přinášíme rozhovor s Mgr. et Mgr. LUKÁŠEM CURYLEM, ředitelem Charity Česká republika a ředitelem Diecézní charity ostravsko-opavské. Zhodnotíme uplynulý rok, ale dotkneme se i samotného poslání, hodnot a největších výzev, které před Charitou v současné době stojí.

Cena Charity 2013, zleva Mons. Pavel Posád, Zdenka Pětníková, Lukáš Curylo.

□ Uběhl rok od vašeho jmenování ředitelem Charity Česká republika. Co se za tuto dobu dá v pozici ředitele dosáhnout? Co naopak vyžaduje delší čas?

V prvním roce svého mandátu jsem se především zaměřil na zefektivnění činnosti Sekretariátu Charity Česká republika a zvýšení využití odborného i ekonomického

potenciálu celé Charity. I přesto, že rok v životě tak velké a dlouholeté organizace je téměř zanedbatelné období, podařilo se nám v této oblasti posunout Charitu zase o kousek dále. V následujících letech bych se rád věnoval dalšímu zkvalitňování naší práce a prohlubování naší angažovanosti v pozitivním ovlivňování rozvoje sociálně-zdravotní péče, a to nejen v České republice, ale také v zahraničí.

□ Jaká by podle vás měla být role Charity v dnešní společnosti? Naplňuje dnes Charita tuto vizi nebo se domníváte, že před Charitou stojí některá z větších výzev?

Charita má zejména pomáhat všude tam, kde si člověk nemůže již pomoci sám a není nikdo jiný, kdo by se o něho mohl postarat. Její služba nespočívá pouze v zajištění zdravotních či sociálních služeb, ale zahrnuje v sobě i oblast psychologickou a spirituální. Jednou z velkých výzev je pro nás zajištění kvalitní a dostupné péče přes všechny problémy s jejím financováním a často nekonceptností ze strany veřejných institucí. Kromě kvalitní péče od nás společnost očekává i vztah ke klientovi, který je inspirovaný evangeliem, tzn. milosrdnou láskou, a to je vskutku veliká výzva. Spíše bych řekl směr, protože dokonalosti v této oblasti nikdy nedosáhneme.

□ V kodexu Charity se uvádí, že své poslání uskutečňuje Charita nejen prostřednictvím pomoci potřebným, ale také prostřednictvím úsilí o spravedlivější podmínky ve společnosti. Jakým způsobem se dnes Charita podí-

lí na ovlivňování zákonů, sociální politiky či obecně podmínek, v jejichž rámci společnost funguje?

Charita jako největší neziskový poskytovatel sociálně-zdravotních služeb v České republice se nemůže zříci i této společenské, ale i odborné role. Proto jsem se v prvním roce svého působení zaměřil na zefektivnění našich vnitřních principů, abychom tuto roli mohli dále rozvíjet. V našich řadách je plno vysoce erudovaných lidí, praktiků, připravených se spolupodílet na rozvoji této oblasti. Máme možnost se také inspirovat u našich sesterských organizací po celém světě a přinášet do České republiky příklady dobré praxe a upozorňovat na rizika a negativní dopady nezdařených řešení.

□ Daří se Charitě již nyní reálně ovlivňovat sociální politiku či související legislativu? Pokud ano, můžete uvést nějaký konkrétní příklad?

Jsme platnými členy různých pracovních skupin, komisí či výborů orgánů veřejné správy, a to na všech úrovních. Dále vydáváme vlastní odborná stanoviska k zákonům či podzákonným normám. Pořádáme konference, vzdělávání, besedy a workshopy pro laickou i odbornou veřejnost. V poslední době jsme se např. aktivně zapojili do příprav novelizace zákona o sociálních službách, kde jsme mimo jiné upozorňovali na nepřipravenost přechodu poskytování

Ministr zahraničí Karel Schwarzenberg předává resortní ocenění Gratias Agit zástupcům Charity ČR, Lukáši Curylovi a Mons. Pavlu Posádovi.

dotací z MPSV na kraje, a navrhli konkrétní opatření, která musí být realizována před tímto přechodem.

□ Mnoho lidí se v naší společnosti nachází v tíživé sociální situaci. Jak dnešní situaci hodnotíte? Jaké jsou příčiny a jaká řešení?

Sociálně-ekonomická situace u mnoha skupin obyvatelstva není v České republice nikterak dobrá. Zadluženost domácností je větší než 1 bilion Kč a stále narůstá. Vysoká rozvodovost a rozpad tradičních rodin decimují základní úkoly rodiny, mezi které patří i starost o své členy, zejména seniory, děti a hendikepované. Lichváří těží z lidské naivity, neznalosti či finanční tísně. „Šmejdi“ okrádají starší a důvěřivé spoluobčany. A tak bych mohl pokračovat. Odpověď je docela jednoduchá, ale těžko zcela uskutečnitelná. Kde chybí mravnost

a morálka, tam nepomohou příkazy, zákazy či zákony. Kde atomistický individualismus je jako mantra a vše sociální je nazývané hned socialistickým apod., tam pro skutečnou solidaritu, empatii, zodpovědnost a práci pro společenské dobro není místo.

□ Charitu znáte velmi dobře i na diecézní úrovni, vedete Diecézní charitu ostravsko-opavskou. Jak byste veřejnosti stručně popsal na první pohled poměrně složitou strukturu Charity v České republice? V čem je podle vás tato struktura zahrnující několik úrovní charitních organizací výhodou? V čem může být naopak nevýhodná?

Struktura Charity kopíruje strukturu katolické církve a je v ní široce uplatněn princip subsidiarity. Podobně jako v katolické církvi je základ-

Foto: Miroslav Kucej/denik.cz

Tři králové na koledě na moravskoslezském krajském úřadě, vlevo ředitel Lukáš Curylo.

ní jednotkou diecéze v čele s biskupem, jsou v jednotlivých diecézích vytvořeny diecézní Charity v čele s ředitelem. Dále se diecéze rozdělují do vikariátů či děkanátů a ty pak do jednotlivých farností. Podobně se Charity dělí na farní, městské či oblastní (dobrovolné či profesionální). Biskupství v dané zemi se sdružují do biskupských konferencí v čele s předsedou biskupské konference a také diecézní Charity (plus Řeckokatolická charita a Česká katolická charita – domovy řeholnic) se sdružují do národní Charity: Charity Česká republika v čele s ředitelem. Charita Česká republika je potom členem kontinentální Caritas Europa a světové Caritas

Internationalis. Výhodou je, že se většina problémů řeší hned v místě, kde se vyskytují. Nevýhodou je mnohostupňovité řízení a organizace.

❑ V čem je podle vás Charita jedinečná? Proč jste se jako úspěšný politik působící na regionální úrovni rozhodl před sedmi lety spojit svůj profesní, a určitě do velké míry i osobní život, s Charitou?

Charita je jedinečná svou velikostí jak početní, tak územní. Charitativní služba je jedinečná svou historií s kořeny sahajícími do prvotní církve. Charita je celosvětovou organizací, která je součástí katolické církve a svou diakonií se

podílí na jejím poslání (vedle hlásání slova Božího a liturgie). Také je v ní stále přítomný těžko definovatelný a sdělitelný „charitní duch“, který z nás tvoří obrovskou „charitní rodinu“. A tak kromě vlastní rodiny a farní rodiny jsem získal charitní rodinu, ale ona je to vlastně jedna velká rodina.

❑ Vaše pracovní vytížení je enormní. Co vám ve vaší práci dokáže udělat největší radost?

Největší radost mi činí, když vidím, že má převážně manažerská práce, často velmi od běžných lidí vzdálená, přináší užitek a oporu všem těm, kteří slouží v přímé péči, tzn. v první linii.

❑ Je nějaká událost, na kterou se v novém roce obzvláště těšíte? V čem byste byl rád, aby se nový rok lišil od toho uplynulého?

Těším se na každý nový den, který mi je dán. Ale pro Charitu a všechny ostatní poskytovatele v této oblasti bych si přál, abychom každoročně nemuseli bojovat o finanční prostředky na naši už tak podfinancovanou službu a mohli jsme se v klidu věnovat zkvalitňování naší práce a dlouhodobějším koncepcím. ❑

Bulletin Arcidiecézní charity Praha. Vydává Arcidiecézní charita Praha, Londýnská 44, 120 00 Praha 2.
Tel. a e-mail: 224 246 519, pomocdozahranici@praha.charita.cz (Centrum zahraniční spolupráce); 222 512 401, poradna@praha.charita.cz (sociální služby v pražské arcidiecézi); www.praha.charita.cz. Vychází 2x ročně.
Evidenční číslo: MK ČR E 20853. Bulletin Arcidiecézní charity Praha vychází 11x ročně také v elektronické podobě.
Příhláška k odběru je dostupná na <http://praha.charita.cz/onas/bulletin>.